

İnternette Araştırma Olanakları

İlbeyi Ağabeyoğlu

İnternet, hergün milyonlarca kişinin açılarak bilgi alış verişinde bulunduğu bir okyanus. Acaba internette kaç tane gezilecek bölge, yani site var? Bu kesin olarak bilinmiyor. Ancak 50 ila 100 bin do-laylarında olduğu tahmin ediliyor. Acaba bizler, eczacı olarak hangi sitelere gidip bilgi alabiliriz? Bu sitelerin internet adresleri (URL'leri) sağda solda yayınlanmakta. Geçmiş sayılarda biz de ilaçla ilgili birtakım adresler yayınladık. Bu sayıda size, *arama amacıyla* ilgili başvurabileceğiniz yerleri tanıtmayı amaçladık. Bu yerler, internetteki bütün sitelerin adreslerini kataloglamaktadırlar. Öyle ki, buraları ziyaret edenler, anahtar kelimelerle tarama yapabiliyorlar ve aradıkları konuda bilgi sunan internet adreslerini kapsamlı bir şekilde alabiliyorlar. Aklınıza gelebilecek her konuda, doğal olarak ilaç üzerinde de, burada tarama yaparak adresi anahtar kelimelerle veri tabanlarına koymuşlardır. Bu işlem, şu anda da devam etmektedir. Bu yerlerin, "webcrawler" adı verilen programları interneti günün 24 saati sürekli olarak taramakta ve veri tabanlarına yeni yerleri eklemektedirler. Öyle ki, yeni internete açılan bir web sitesi, 2-3 gün gibi kısa bir sürede kataloglara geçmektedir. Bu yerleri görelim:

a. YAHOO!

İnternet adresi <http://www.yahoo.com> olan bu site, internetteki en eski ve en geniş kapsamlı veri tabanıdır. Başvuranlara ücretsiz hizmet veren bu site, gelirini aldığı ilanlara borçludur (1995'te 1 milyon Dolar!). Kullanıcıya, kapsamlı bir arama-tarama yapabilmesi için olanaklar sunar. Birden fazla anahtarla arama yapmak olasıdır. VE koşullu (AND) ve VEYA (OR) koşullu tarama yapmaya olanak sağlar. Hergün yaklaşık iki milyon kişiye hizmet vermektedir.

b. LYCOS

İnternet adresi <http://www.lycos.com> olan bu site de çok kullanılan bir yerdir. İnternet üzerinde 40.000 veri indekslemiştir ve bunlardan 7.000 tanesi üzerinde de yorumu vardır. Burada arama yaparken, verdiğiniz anahtar kelimelere öncelik vermeniz olası. Yani çoklu aramayı değişik ağırlıklı yapabilmekte. Böylece, amacınıza göre seçkili arama yaptırabiliyorsunuz.

c. ALTA VISTA

İnternet adresi <http://altavista.digital.com> olan bu site, Digital Equipment Corp. tarafından hizmete sunulmuştur. Yapılan aramalarda, en çok sayıda yer ismiyle yanıt veren bir sitedir. Aralık 95'ten beri hizmet vermektedir. Bu kısa sürede çok geniş kapsamlı bir hizmet veren bir site haline gelmiştir. Veri tabanında 22 milyon web sayfasında 11 milyar kelime içermektedir. 13.000 adet *newsgroup* indeksi vardır. Bu hizmeti veren bilgisayar 10 tane paralel mikroişlemcili AlphaStation'dır. 210 GR'lık sert diski ve 6 GB'lık ana belleği vardır.

d. EXCITE

İnternet adresi <http://www.excite.com> olan bu site diğerleri kadar iddialı olmamakla beraber, 1,5 milyon web sayfasını indekslemiştir. Dağarcığında, 50.000 web sayfasının yorumu bulunmaktadır. Ayrıca 10.000 *newsgroup*'tan 1 milyon makale içermektedir.

e. WEBCRAWLER

İnternet adresi <http://www.webcrawler.com> olan bu site, America Online kuruluşu tarafından iş-

letilmektedir. Diğerleri kadar iddialı olmasa da, kullanıcı arayüzeyi çok kolaydır. Öyle ki, bir ilkokul öğrencisi bile burada arama yapabilir.

f. LİSTE 2000

Yukarıdaki servislerin bir benzeri duyduğumuza göre Türkiye'de açılmış. İnternet adresi <http://www.liste.2000.com> olan bu site hem türkçe hemde ingilizce hizmet veriyor.

g. DİĞER OLANAKLAR

[http://www.netscape.com/escapes/internet . search .html](http://www.netscape.com/escapes/internet.search.html) adresinde yaklaşık 12 internet arama adresi bulunmaktadır (yukarıdaki siteler böyle yerlerdir).

<http://nlm.com> adresi, vereceğiniz anahtar kelimeleri sizin için Alta Vista, Lycos veya başka yerlerde arayabilmektedir. Aynı şeyi. All4one ([http:// easypage.com / all4one](http://easypage.com/all4one)) sitesinde de yapabiliyorsunuz.

<http://www.ouarterdeck.com> adresinde ilginç bir yazılım var: *WebCombass*. Bu program, sizin için arama/tarama yapmanın ötesinde, sizin için bulunduğu her dökümanı analiz etmekte, özet çıkarmakta ve dökümanları konulara göre sıralamaktadır. Dikkat edin: Bu işlemler, internet üzerinde sizin için arayıp bulunduğu dökümanlar üzerinde yapılmaktadır.

Sizlere önerim, internet üzerinde deneyiminizi geliştirmek ve kapsamlı aramalar yapmak için bu sitelere bir kere uğrayarak bu olanakları kullanmanızdır. Bu olanakları, gerek ilaç ve eczacılık konularında, gerekse her konuda kullanabilirsiniz.

Not 1 : Yukarıdaki yazıyı hazırlamak için, *Prosise J., Researching With the Web, PC Magazine, 15, 11 (11 Haziran sayısı), 235-238, 1996* makalesinden yararlandık.

Not 2 : Geçen sayımızda *PharmWeb*'in adresinin verilmesi unutulmuştur. Özür dileyerek adresi aşağıda veriyoruz.

WWW: <http://www.mcc.ac.uk/pharmweb/>
E-Mail: PharmWeb-Admin@man.ac.uk